Terasa je zapuštěna do střechy, takže nijak nenarušuje celkový vzhled domu. Vstupuje se na ni oknem, ale výhled na Petřín, Pražský hrad a jeho okolí za to drobné nepohodlí rozhodně stojí. Jakub Cigler nám terasu představil jako svůj „letní obývák“

ASKETICKÁ ARCHITEKTURA JAKUBA CIGLERA

Architekt Jakub Cigler je proslulý velkorysými stavbami odrážejícími ty nejaktuálnější trendy. Když jsme ho šli navštívit, očekávali jsme tedy prostorný interiér s vysokými stropy, nejnovější technologie, skleněné plochy a designové ikony na každém kroku. Byli jsme proto překvapeni tím dokonalým příkladem toho, že méně je někdy více, a velmi rychle pochopili, že luxus ve skutečnosti znamená cítit se dobře.

TEXT: **JANA POLOMOVÁ**, FOTO: **JIŘÍ HURT**

Podlaží s pracovnou nabízí také příjemný kout s pódiem a výhledem přímo na kostel sv. Mikuláše. Za papírovou stěnou v japonském stylu se nachází druhá koupelna se sprchovým koutem

Jako architekt jistě přemýšlíte o místě svého domova z takových úhlů pohledu, které mnohým unikají. Proč jste vyhodnotil zrovna Malou Stranu jako tu nejlepší lokalitu pro život?

Narodil jsem se tady a to mě zásadně poznamenalo, jak jsem si uvědomil asi až ve svých čtyřiceti letech poté, co jsme se odtud na pár let odstěhovali „strašně daleko“, tedy na Prahu 6. Velmi záhy jsem totiž začal přemýšlet o tom, že bychom se sem vrátili, a teprve tehdy jsem pochopil, že jde o nějaké moje zatížení, což je těžko vysvětlitelný důvod. V Praze znám samozřejmě spoustu zajímavých míst, ale jen několik málo ulic, ve kterých bych chtěl bydlet, což platí i v rámci Malé Strany.

Jste autorem mnoha velkých staveb a exkluzivních interiérů, ve srovnání s nimi působí ten váš až nápadně skromně a jednoduše...

S mojí ženou jsme se od začátku těšili, že celý prostor pojmeme tak, aby nám zde bylo v první řadě příjemně. Když si architekti navrhují bydlení pro sebe, nevyhnou se úvahám, jak budou reagovat lidé z oboru, kamarádi, klienti. Od toho jsme se snažili co nejvíce oprostit, od těch vnějších očekávání a škatulkování. Kromě toho jsme chtěli různé materiály a detaily dlouho použít a tady jsme je vyzkoušeli přímo na sobě. Bydleli jsme dříve ve větším, asi reprezentativnějším bytě, který nám umožňoval mimo jiné například mít více věcí, které nám dnes ale vůbec nechybí. Tady, na menším prostoru, žijeme více pohromadě a jako rodina jsme spokojenější.

Je přirozené, že mnoho lidí zatoužilo po vlastních vilách, ale myslím, že poslední dobou stále více lidí zjišťuje, že je příjemné žít v přiměřeně velkém prostoru. Mám klienty, kteří mají velká sídla a sami na sobě zpozorovali, že se v nich vlastně necítí příjemně. Věřím, že právě uskrovňování a zjednodušování je ta správná cesta.

Většinou fotíme byty lidí, kteří se přestěhovali z menšího do většího. Vy se radujete z pravého opaku, a když se kolem sebe rozhlédnu, vůbec se nedivím... Co je zde ještě jinak oproti současným trendům v oblasti interiérového designu?

Kromě příjemné dispozice a kompaktního prostoru pro nás byla důležitá také určitá autenticita. Nenajdete zde dýhu s laminátem ani žádné plasty, vlastně nic umělého. Pokud je někde použité dřevo, tak jedině masiv. Záměrně nemáme ani klimatizaci a některá okna by podle výpočtů techniků z naší kanceláře byla ta úplně nejhorší ze všech... Jako architekt jsem vždy dbal na to, aby vše bylo dokonalé, byl jsem okouzlen všemi těmi hi-tech materiály a technologickými vymoženostmi a mnoho z nich jsem sám vyzkoušel při nesčetných rekonstrukcích vlastního bydlení. Postupem času se však vracím k tomu, co mi je především příjemné, a snažím se přitom zapomenout na to, co mě naučili ve škole. Výsledná realizace ale není zamýšlena jako ukázka nějakých obecných aktuálních tendencí, rozhodně nechceme lidem radit, jak mají žít. Celé to vzniklo přirozeně. Každý si má najít svou polohu a já nemám nic proti tomu, když někomu vyhovuje dokonalost, exkluzivita a poslední trendy. Naopak, při své práci se často snažím lidi posouvat a hledat ta nejnovější řešení, sám je však už nepotřebuju.

Interiér dokonale respektuje historii této lokality a citlivě na ni navazuje, přestože Malá Strana se za posledních dvacet let zásadně proměnila...

Spousta lidí říká, že se tady nedá žít už jen kvůli tomu množství turistů. Malá Strana má přitom oproti Starému Městu zvláštní režim – ráno sem

DOC. ING. ARCH. JAKUB CIGLER

Krátce po absolvování fakulty architektury ČVUT působil Jakub Cigler v Londýně a v roce 1989 založil vlastní studio v Praze. Známý je pro své domácí i zahraniční projekty, na kterých spolupracoval s řadou významných společností. Patří mezi ně např. The International Glascentrum v Haagu, vstupní hala budovy Nationale Nederlanden Headquarter v Rotterdamu, Rob van den Doel Glass Gallery sídlo rádia Svobodná Evropa, The Park nebo Florentinum v Praze a mnoho dalších. Od roku 2001 vede více než sedmdesátičlenný tým studia Jakub Cigler Architekti, jehož realizace a projekty získaly mnoho ocenění u nás i v zahraničí. Studio se věnuje řešení interiérů, rezidenčních objektů, kancelářských budov, obchodních a hotelových center i objektů veřejné vybavenosti. Projektuje novostavby i rekonstrukce a vždy se přitom zabývá urbanistickým řešením a kultivací veřejného prostoru. Pro jeho tvorbu je charakteristická práce se zelenými plochami. Kromě práce se Jakub Cigler raduje také ze svých šesti dětí a jedné vnučky.

KONTAKT:
www.jakubcigler.archi

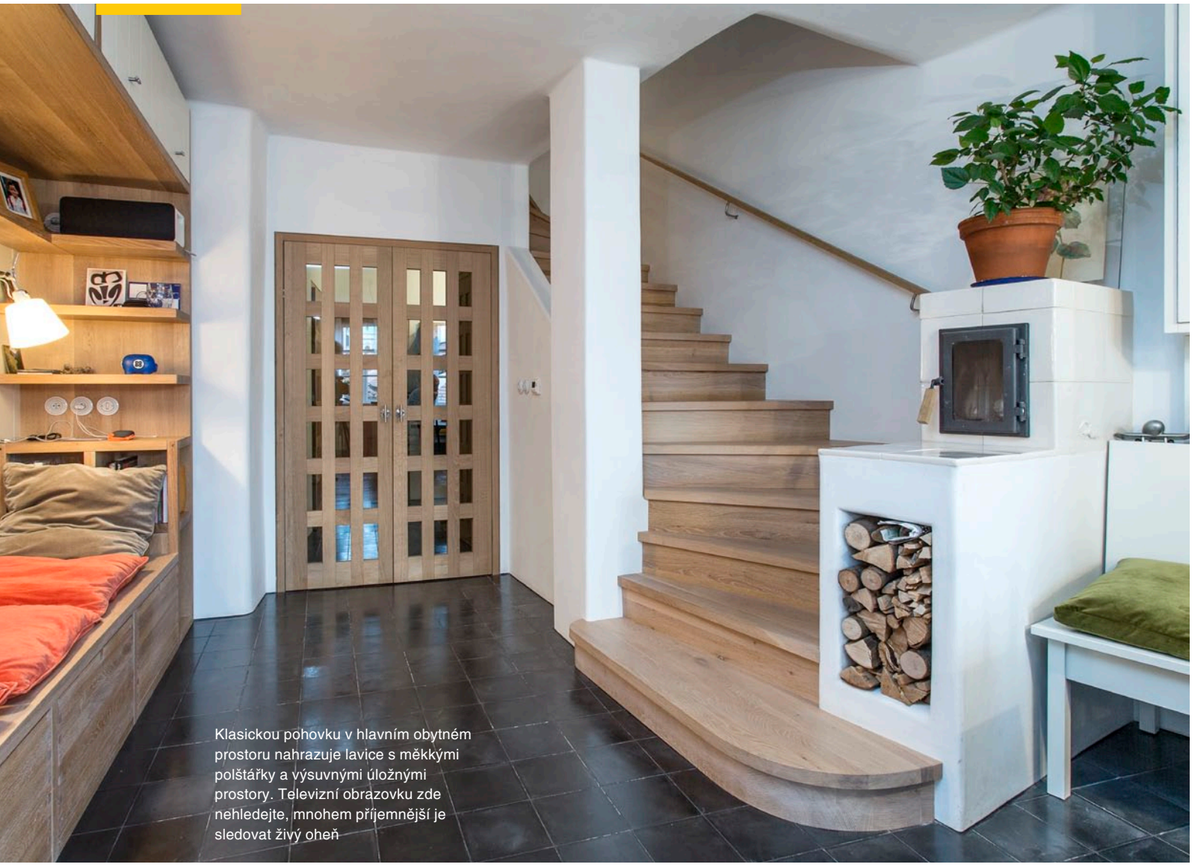

Klasickou pohovku v hlavním obytném prostoru nahrazuje lavice s měkkými polštářky a výsuvnými úložnými prostory. Televizní obrazovku zde nehledejte, mnohem příjemnější je sledovat živý oheň

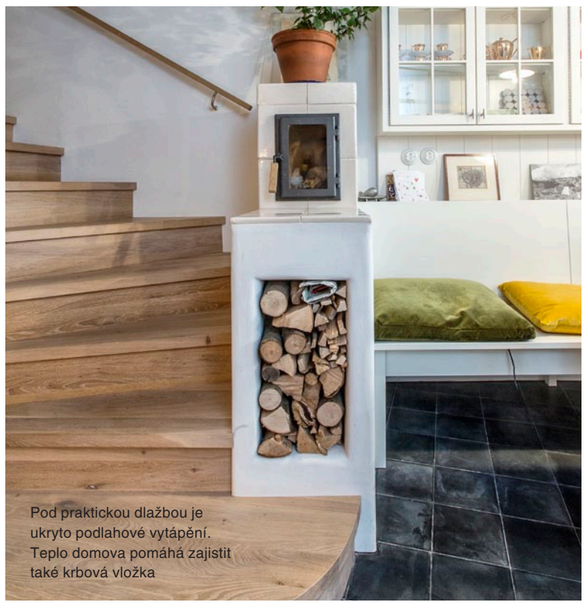

Pod praktickou dlažbou je ukryto podlahové vytápění. Teplo domova pomáhá zajistit také krbová vložka

natečou davy, které zase odpoledne zmizí a večer je tady prázdno a ticho. Ten duch je zde pak patrný... Karel Čapek v jednom ze svých cestopisů použil větu „Kam se duch vloží, tam se také najde“, a přesně z toho důvodu si myslím, že tahle čtvrť jako celek je tak příjemné místo. Bylo zde mnoho prožito a vlastně to tady někde pořád je. Neumíme to popsat, ale cítíme to. Na druhou stranu je pravda, že je tu dost rekonstrukcí, které jsou neautentické a falešné a například většina hotelů sem už na první pohled vůbec nepatří. Proto jedna z věcí, kterou jsme udělali ještě než jsme byt koupili, byla ta, že jsme se sešli se všemi nájemníky, abychom je poznali a také se dohodli na celkové rekonstrukci domu. Chození po chodbě je totiž také součást života, což si spousta lidí neuvědomuje. Rekonstruovali jsme tedy střechu, schodiště, nechali vyměnit všechny dveře a opravili fasády, abychom si společně s lidmi, kteří zde žijí, užívali příjemného prostředí. Život je mozaika zážitků, do které patří nejen byt, ale také dům, ve kterém žijete, i jeho okolí. Celá cesta do práce je vlastně součást vašeho života. Sám poslední dobou po mnoha letech ježdění výhradně autem zjišťuji, jaký luxus je jet do práce na kole nebo tramvají. Mám pak chvilku na to, být sám se sebou a také si vychutnat město víc, než když Prahu jen projedu v autě a soustředím se hlavně na semafory.

Nad hlavní obytnou částí se nachází ještě dvě patra, která se výrazně zužují, aniž by přitom působily stísněně. Jak se vám podařilo docílit velkorysosti na tak malém prostoru?

Nemáme tady žádný zbytečný nábytek. Základ tvoří bílá výmalba v kombinaci se dřevem, víc barev ani materiálů nebylo třeba. Díky výhledům na Pražský hrad i Petřín je to jako bychom obývali celou Malou Stranu, a když tu chodím v bačkorách, ten pocit, že jsem doma všude kolem, je ještě silnější. Na prostředí skutečně záleží. Když si v nějaké vilové čtvrti postavíte dům svých snů, je pravděpodobné, že vedle vás si postavů dům svých snů také někdo další. Výsledkem pak často bývá disharmonie, před kterou se automaticky chráníte vysokým plotem a nakonec se uzavřete jen mezi ty své stěny bez jakékoliv komunikace s okolím. Dnes je vše dovoleno a rejstřík možností je až příliš široký. Když za první republiky vznikala například vilová čtvrť Baba, podílela se na ní řada architektů, ale všichni respektovali stejná pravidla. Proto tam dnes stojí domy, které k sobě ladí architektonicky, materiálově i velikostně. Dřív se zkrátka na vytváření určitého prostředí podílela celá společnost, aniž by tím byla poznamenána individualita jedince.

Tím se dostáváme až k urbanismu, kterým se také zabýváte...

Jedním z důvodů mého návratu je také to, že bych rád pochopil, proč je život zde tak příjemný, když nejde o plánované město a naopak proč ta plánovaná města příliš nefungují. Od té doby, co se stal urbanismus vědou, se mnohá města stala neobyvatelnými. Lidé v nich sice bydlí, ale ta místa nežijí, jde v podstatě o mrtvé čtvrti. Také Praha je vlastně jen ta malá část, která vznikala jako rostlé město. Nové Město je sice komponované, ale už někdy ve středověku, a následují čtvrti z 19. století, sice už nejsou tak zajímavé, ale také stále ještě fungují. Meziválečný a poválečný urbanismus však už byl slabší a tuto skutečnost nelze spojovat se socialismem, protože tak to bylo na celém světě. V momentě, kdy začaly být na všechno tabulky – byly jasně dané odstupy mezi domy, vypočítané osvětlení, hygienické a další normy, které jsou do jisté míry správné a pochopitelné, najednou vyrostlo mnoho pro každodenní život v podstatě nepříjemných území.

Čím to je? Jde o výsledek celkové proměny společnosti, která má své kořeny už v průmyslové revoluci? Určité odcizení člověka skrze automatizaci jeho práce, kdy je pouhou součástkou jednoho velkého stroje a jeho společenský život je zredukován na snahu příliš nevyčnívat z davu...

Při rekonstrukci prostoru byla pro Jakuba Ciglera i jeho ženu důležitá především autenticita. Pokud je někde použité dřevo, nikdy se nejedná o dýhu. Vždy jen o masivní dřevo

▲ Jediným atypickým designem je jídelní stůl, který navrhli i vyrobili synové Jakuba Ciglera. Vše ostatní vyrobil na míru prostoru truhlář z Podkrkonoší

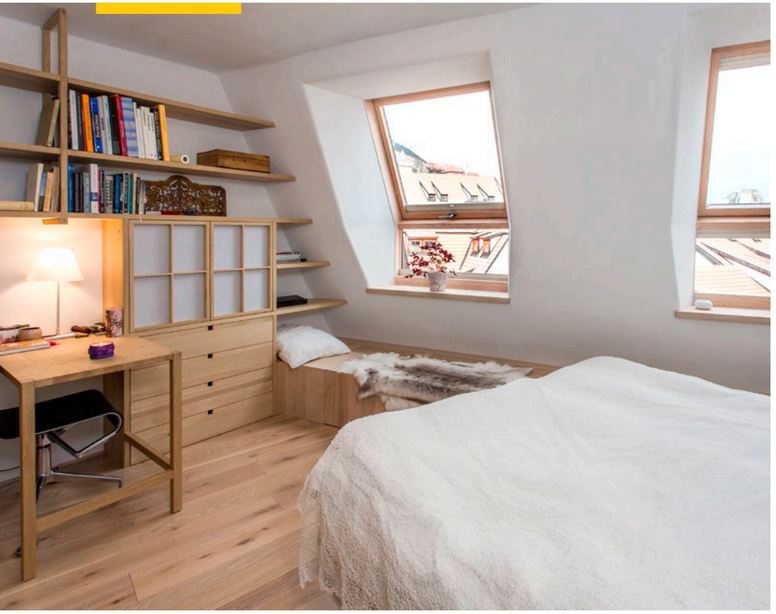

▲ Díky mansardové střeše může být i relativně malý byt několikapatrovým mezonetem s nekonečným schodištěm

▲▲ Z masivního dřeva jsou podlahy i nábytek. Celý interiér tak bude stárnout velmi přirozeně – místo toho, aby po letech obývání vypadal opotřebovaně, získá příjemnou patinu

Každé přirovnání pokulhává, ale právě tak jako člověk tvoří společnost, dům tvoří město. A v momentě, kdy dojde k velkovýrobě, nejsou to už ve své podstatě domy. Ty nekonečné řady typových domků najednou nereagují na člověka jako individuum. Jde o jakési klony a lidi klony nejsou, každý jsme odlišný. Ale nečekejte, že bych vám dal návod k použití. Sám přemýšlím o tom, jak to dělat, aby se investoři více podíleli na tom, jaké domy nakonec architekt i postaví. V současnosti za to do velké míry může také spekulativní přístup. Staví se domy, které si až následně někdo koupí. Dříve bylo běžnější, že architekti stavěli na zakázku a klient byl také důležitým spolutvůrcem, protože svými potřebami zásadně ovlivnil jeho podobu. Právě tohle jsou věci, o kterých se snažím přemýšlet a doufám přitom, že se to nějakým způsobem odráží také v mé vlastní práci.

Co vás na ní nejvíc baví? Jsou to rodinné domy, komerční stavby nebo urbanistické koncepty?

Nechci říct, že nejvíc mě baví všechno… Ale právě teď děláme několik projektů, které se vzájemně prolínají, a to je vlastně to vůbec nejzajímavější na vedení velké architektonické kanceláře – promýšlet a prožívat v určitém časovém úseku víc různých projektů najednou. Samozřejmě to má řadu organizačních nevýhod, 60 až 70 zaměstnanců v tomto oboru není nic moc snadného a vytváří to mnoho šedivých vlasů, na druhou stranu právě ta různorodost a určitá komplexnost způsobuje, že můžu těžko říct, jaký projekt je mi nejbližší. Napadá mě například rekonstrukce jednoho středověkého hradu, který by měl sloužit pro očistu těla i duše skrze jídlo, nejrůznější procedury i prostředí. Víme, jak vypadá asijské wellness v hotelu v Thajsku, ale jak má vypadat wellness ve středověkém hradu? Přemýšlíme nad tím kontextem, jak ho udělat dostatečně pohodlné při maximálně jednoduchém řešení bez množství technických vymožeností, abychom zachovali ducha místa a doby, kdy hrad vznikl. Určitou prostotou chceme naznačit střídmější způsob života, který by nám všem prospěl. Je to zajímavý projekt také proto, že klient je v tomto ohledu stejně nastavený, a tak nezávisle na sobě docházíme k podobným závěrům. Architektura je tedy také hodně o souladu a vzájemném porozumění s klientem.

Jak často se vám taková shoda daří?

Často, na to mám asi štěstí. Zároveň musím říct, že je důležité, aby architekt pochopil, proč má určitý klient určité představy, jaké dává limity a proč. V okamžiku, kdy se s nimi ztotožním, tak je řeším, a pokud s nimi nesouhlasím, snažím se najít nějakou alternativu, ale vždy tak, aby to bylo v souladu s cílem, který sleduje. Pokud se to nepodaří, nezbývá než se rozejít. Ale mě zatím

spíš funguje to vzájemné porozumění. Myslím si, že architekt by si měl vždy uvědomit, že když něco staví, nedělá to pro sebe. Musí respektovat cíl, a pokud se s ním nemůže ztotožnit, pak výsledek nemůže být dobrý.

Takže to možná nebude štěstí, co vás provází. Spíš schopnost naslouchat a otevřenost různým řešením…

Vždy je to o lidech. Buď se můžou hádat, nebo hledat řešení. Každá situace je jiná a párkrát se mi stalo, že to opravdu nefungovalo. Architekt jako autor návrhu řeší celou řadu vlivů a zdaleka přitom nejde jen o představy klienta. To, co navrhuji, je samozřejmě ovlivněné také danostmi doby, které člověk nezmění. A i když si myslíme, že v současnosti žádný architektonický styl nebo sloh neexistuje, tak věřím, že když ji budeme hodnotit s odstupem, zjistíme, že je něčím specifická ať už v případě slavných architektů, nebo anonymních staveb. Stejně jako to bylo v každém předešlém období. Jedna z věcí, která současnou architekturu ovlivňuje, je fakt, že developer nebývá zadavatelem. Je v podstatě klientem klientů. Například při navrhování administrativní

▲ Dům, ve kterém se byt nachází, byl v této podobě postaven až v roce 1974. Ten původní vyhořel a zbyla po něm jediná obvodová zeď. Když půjdete kolem, nepoznáte to. Stavba do svého okolí dobře zapadá

◀ Jednoduše řešený interiér je vyladěný do posledního detailu, jedním z těch nejpůvabnějších jsou porcelánové zásuvky a vypínače od českého výrobce ABB

„Postupem času se vracím k tomu, co mi je příjemné, a snažím se přitom zapomenout na to, co mě naučili ve škole“

▲ + ▶ Na policích i na stole v pracovně pořádkumilovného architekta má vše své místo. Mezi množstvím knih o architektuře se nachází mj. monografie Renza Piana, kterého Jakub Cigler zná osobně

„Kvalita bydlení není jen o tom, kolik investujete do nábytku, ale také o tom, že když vyjdete ven, někdo vás pozdraví“

budovy většinou vůbec netušíme, kdo ji nakonec bude obývat. Právě toto specifikum současné doby je sice pochopitelné, ale není ideální. V kanceláři v dnešní době tráví většina lidí podstatnou část svého života, a proto by společně se školami měly být postaveny nejlépe. Lidé se nejvíc sdružují právě tam.

Navíc v současnosti jsou administrativní budovy stále častěji v centrech měst, takže tvoří do velké míry i jejich podobu.

Ano a ta koncentrace a zhušťování měst jde zase ruku v ruce se zefektivňováním architektury. Tímto způsobem jedno ovlivňuje druhé. Ukazuje se, že je mnohem lepší stavět zhuštěná města a zbytek nechat přírodě. Jako je to třeba ve Skandinávii, kde je plocha určená k zastavění limitována na nutné minimum, což zabraňuje určitému rozlézání ve smyslu „tohle se nepovedlo, necháme to spadnout a vezmeme si další pole. Překračování pásem je do určité míry přirozené, na historické centrum navazuje pás 19. století, potom 20. století, které je v podstatě periferií a za ní se na zelených loukách staví něco nového. Mnohem lepší by přitom bylo, kdyby se město obracelo dovnitř. Měli bychom recyklovat okrajové části města, pokud jsou nevyhovující, ne stavět něco dalšího ještě za nimi.

Není na to ve velkoměstech, kde žije stále více lidi, příliš málo prostoru? Lidé potřebují mít možnost trávit čas i v parku... Jak to řešit ve městech, která už jsou příliš zahuštěná?

Na to nemám jednoduchou odpověď, vzhledem k tomu, že jen za mého života se lidstvo víc než zdvojnásobilo. Rozhodně by měl mít každý obyvatel dostupný park do deseti minut od svého bydliště. Zástavba by měla být kompaktní, ale s přírodou na dosah. Po staletí jsme žili obklopeni přírodou, a proto nevěřím, že megaměsta mohou fungovat dlouhodobě. Když jsem pracoval v zahraničí a měl to do lesa příliš daleko, silně jsem to na sobě pociťoval. Myslím, že odtržení od přírody není zdravé psychicky ani fyzicky. Praha je na tom v tomto ohledu dobře svou velikostí i počtem obyvatel oproti městům, kde je těch obyvatel několik milionů a vy se musíte neustále pohybovat v davu. Jak jsem již zmínil, kvalita bydlení se neodvíjí jen od toho, kolik investujete do nábytku, ale je také o tom, že když vyjdete ven, někdo vás pozdraví. ■

PŮDORYS

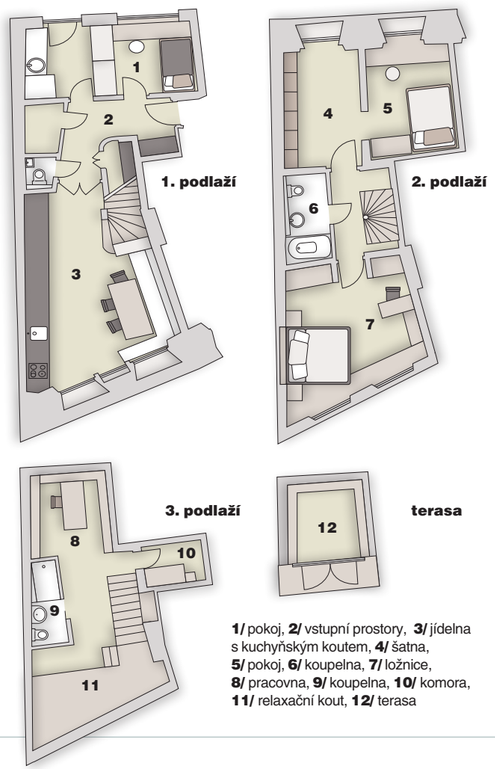

1/ pokoj, **2/** vstupní prostory, **3/** jídelna s kuchyňským koutem, **4/** šatna, **5/** pokoj, **6/** koupelna, **7/** ložnice, **8/** pracovna, **9/** koupelna, **10/** komora, **11/** relaxační kout, **12/** terasa

INZERCE